

Dorota Niewola

Zabawy matematyczne

Propozycje dla dzieci w wieku przedszkolnym
i młodszym wieku szkolnym

impuls

© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Impuls”,
Kraków 2012

Redakcja wydawnicza:
Zespół

Opracowanie typograficzne:
Anna Bugaj-Janczarska

Rysunki:
Agata Fuks

Projekt okładki:
Irena Czus

ISBN 978-83-7850-188-6

Oficyna Wydawnicza „Impuls”
30-619 Kraków, ul. Turniejowa 59/5
tel./fax: (12) 422 41 80, 422 59 47, 506 624 220
impulsoficyna.com.pl,
e-mail: impuls@impulsoficyna.com.pl
Wydanie I, Kraków 2012

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
-------------	---

RÓŻNICOWANIE LEWEJ I PRAWEJ STRONY CIAŁA

Serduszko	13
Stetoskop	14
Tupnij prawą nogą	15
Witają się prawe stopy	16

KIERUNKI

Gdzie są kredki?	19
Klaun	20
Zosia i Jaś idą na bal	21
Spacer misia	22
Do ślimaka w odwiedzin	23

STOSUNKI PRZESTRZENNE

Zagospodarowujemy obejście domku	27
Sprzedawca	28

Moje miejsce	29
Ukryty kotek	30

FIGURY GEOMETRYCZNE

Uzupełniamy obrazki	33
Układamy obrazki	34
Spacer po nitce	35
Figury	36
Do pudełka	37

PRZELICZANIE

Inwentaryzacja	41
Sprzedawca kredek	42
Przygotowujemy kawę dla krasnali	43
Liczymy paluszki 1	44
Ukryte paluszki 1	45
Winda 1	46
Liczymy	47
Słońce w naszej sali	48
Powitanie	49
Winda 2	50
W odwiedzinach do króla	51
Ręka szuka pary	52
Tyle, ile	53
Muchy	54
Ile zgubiłaś kurcząt?	55
Ile spadło gruszek?	56

Płotek	57
Stonoga	58

WPROWADZANIE CYFR OZNACZAJĄCYCH LICZBY

Poznajemy liczbę 1	61
Poznajemy liczbę 2	62
Poznajemy liczbę	63
Poznajemy liczbę 5	64

STOSUNKI WIELKOŚCIOWE

Bawimy się masą solną	67
-----------------------------	----

KLASYFIKOWANIE DO ZBIORÓW

Bawimy się guzikami	71
Zapraszam figury	72

DODAWANIE, ODEJMOWANIE

Liczmy paluszki 2	75
Ukryte paluszki 2	76
Rak	77
Rakieta	78

LICZEBNIKI PORZĄDKOWE

Pierwszy, drugi...	81
Pierwszy misio siada	82
Pierwsza kaczka	83
Pociągi	84
Schowałam pierwszego loda	85
Schowałam pierwszego cukierka	86
Krasnoludki	87

WIĘCEJ, MNIEJ NIŻ

Ukryta liczba	91
Nie wierzę, że ktoś zginął na spacerze	92

WSTĘP

Celem zawartych w książce propozycji jest aktywizowanie działalności poznawczej dzieci w taki sposób, aby uczenie się było atrakcyjniejsze, dostarczało wielu wrażeń i zapewniało większe efekty wychowawczo-dydaktyczne.

Założeniem *Zabaw matematycznych* jest więc nie tylko rozwijanie procesów poznawczych dzieci, kształcenie umiejętności matematycznych, orientacji w stosunkach przestrzennych i wielkościowych, ale również integracja wychowania i nauczania. Każde proponowane działanie opatrzone jest celem szczegółowym.

Starałam się, aby reguły zabaw były jasno sprecyzowane, zaś wszyscy jej uczestnicy mieli równe szanse na osiągnięcie celów.

Zabawy matematyczne są propozycją skierowaną do nauczycieli przedszkoli, nauczycieli prowadzących zajęcia wyrównawcze oraz nauczycieli klas młodszych.

RÓŻNICOWANIE LEWEJ I PRAWEJ STRONY CIAŁA

SERDUSZKO

CEL:

– różnicowanie prawej i lewej strony ciała.

Dzieci tańczą przy skocznej melodii, gdy muzyka milknie – każde kładzie dłoń na sercu i wyczuwa jego bicie (prowadzący pomaga w znalezieniu wskazanego miejsca i informuje, że serce jest po lewej stronie ciała).

Dzieci mówią i wskazują, co jeszcze jest po lewej stronie.

Ponownie uczestnicy zabawy tańczą, gdy zaś muzyka milknie – samodzielnie znajdują serduszko.

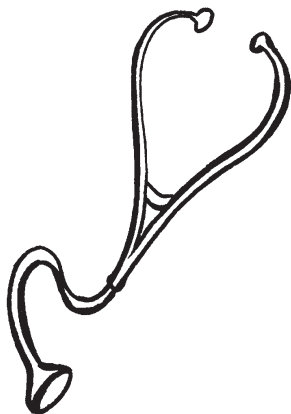
STETOSKOP

CEL:

– różnicowanie lewej i prawej strony ciała.

Pomoce: stetoskop, skrawki papieru samoprzylepnego.

Dzieci słuchają bicia swojego serca przez stetoskop i dowiadują się, że serce jest po lewej stronie ciała. Następnie wskazują lewą część ciała i nakleją skrawki papieru samoprzylepnego po lewej stronie (np. na lewej ręce, lewej nodze).

TUPNIJ PRAWĄ NOGĄ

CEL:

- różnicowanie prawej i lewej strony ciała,
- wprowadzenie nastroju zabawy.

Pomoce: frotki.

Uczestnicy zabawy biegają w miejscu (jak najszybciej). Następnie odnajdują serce, wskazują lewą stronę ciała i zakładają frotkę na lewą rękę.

Kolejno dzieci poruszają się przy muzyce, zaś gdy muzyka milknie – wystuchują i wypełniają kolejne komendy, np.

- Podnieście lewą dłoń.
- Tupnijcie prawą nogą.
- Stańcie na prawej nodze.

WITAJĄ SIĘ PRAWY STOPY

CEL:

- różnicowanie prawej i lewej strony ciała,
- powitanie grupy.

Dzieci wskazują lewą i prawą część ciała i zakładają frotkę na prawą rękę.

Następnie wypełniają komendy, np.

- Witają się prawe dłonie.
- Witają się lewe stopy (*dotykają lewą stopą lewej stopy kolegi*).

KIERUNKI

GDZIE SĄ KREDKI?

CEL:

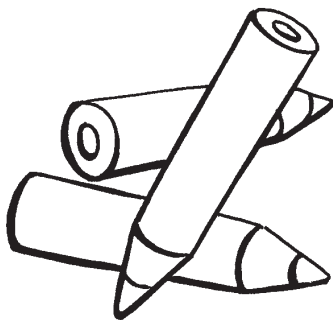
- różnicowanie kierunków,
- prace porządkowe w półkach indywidualnych.

Dzieci odnajdują i wskazują lewą i prawą stronę ciała. Następnie układają wokół siebie przedmioty wyciągnięte z półek indywidualnych (zabawki, przybory do rysowania, piórniki itp.).

Prowadzący wydaje kolejne polecenia, które dzieci realizują, np.

- Ułóżcie kredki po swojej lewej stronie.
- Ułóżcie ołówki po stronie prawej.
- Ułóżcie zabawki przed sobą.

Następnie układają przedmioty na półkach indywidualnych.

KLAUN

CEL:

- różnicowanie prawej i lewej strony ciała,
- wyzwalanie atmosfery zabawy.

Pomocze: kolorowe koła wycięte z papieru samoprzylepnego.

Prowadzący informuje dzieci, że za chwilę będziemy bawić się w cyrk i każdy będzie klaunem. Należy odpowiednio się „przebrać” naklejając koła w podany sposób, np.

- Na lewym kolanie naklejamy żółte koło.
- Na prawym łokciu – czerwone koło.

Gdy wszyscy są już „przebrani” włączmy muzykę marszową i rozpoczyna się parada klaunów. Każdy maszeruje i wykonuje kolejne komendy, np.

- Zatrzymujemy się i podnosimy do góry prawą rękę.
- Skaczemy na lewej nodze.

ZOSIA I JAŚ IDĄ NA BAL

CEL:

- różnicowanie prawej i lewej strony ciała,
- wykonanie gazetki.

Pomoce: narysowane na arkuszu szarego papieru sylwetki chłopca i dziewczynki.

Papier z narysowanymi sylwetkami rozkładamy na dywanie (sylwetki można również narysować kolorową kredą na tablicy). Najpierw ustalamy, gdzie na sylwetce jest lewa i prawa strona ciała, podkreślamy, że dzieci z obrazka stoją do nas przodem i dlatego naprzeciw naszej lewej strony jest ich prawa (możemy ustawić obok tablicy dziecko z frotką na lewej ręce, żeby każdy dostrzegł, że lewa strona jest w tym samym miejscu u każdego).

Prowadzący wydaje pierwsze komendy, kolejne podają dzieci, np.

- Narysujcie Zosi w prawej dziurce od nosa kolczyk.
- Ozdóbcie lewą dłoń Zosi bransoletką.
- Naklejcie na prawym kolanie Jasia łątkę.

Ozdobione sylwetki wieszamy na gazetce.

SPACER MISIA

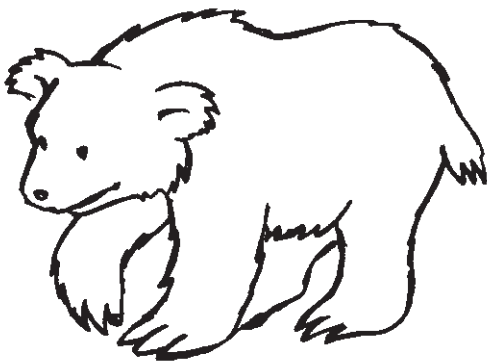
CEL:

- rozpoznawanie i nazywanie kierunków.

Pomoce: maskotki.

Dzieci siedzą w kręgu. Każdy uczestnik zabawy ma maskotkę, z którą się wita. Następnie zabiera swoją zabawkę na spacer do parku. Nauczyciel instruuje, jak maskotka ma tam dojść, np.

- Misio idzie prosto. Stop.
- Misio skręca w prawo.

DO ŚLIMAKA W ODWIEDZINY

CEL:

- przeliczanie w zakresie 10,
- utrwalenie kierunków,
- wprowadzenie nastroju zabawy.

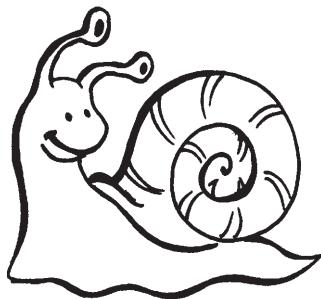
Dzieci mówią razem:

- Gęstym lasem biegnie ścieżka,
a przy ścieżce ślimak mieszka.

W lesie się zgubimy,
jeśli do ślimaka nie trafimy.

- Ślimaku, ślimaku, jak do ciebie dojść?

Ślimak podaje, np. 5 kroków prosto, 2 kroki w lewo i wskazuje dowolne dziecko, które idzie we wskazany sposób. Jeśli poprawnie wykona zadanie – zostaje nowym ślimakiem.

STOSUNKI PRZESTRZENNE

ZAGOSPODAROWUJEMY OBEJŚCIE DOMKU

CEL:

- utrwalenie stosunków przestrzennych,
- wykonanie gazetki.

Pomoce: sylwetka domu.

Dzieci ozdabiają dom, ogródek i podwórkę w podany sposób, np.

- Na płócie naklej koguta.
- Obok budy – pieska.

Do ozdabiania domu wykorzystujemy prace wykonane na plastycie lub wycinanki z gazet przygotowane przez dzieci rano.

SPRZEDAWCA

CEL:

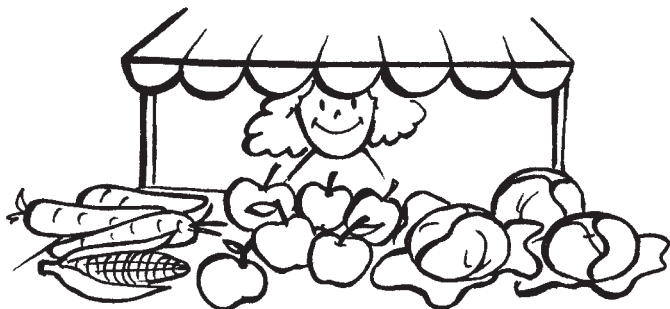
- utrwalanie stosunków przestrzennych,
- zorganizowanie zabawy tematycznej.

Pomoce: opakowania po towarach.

Dzieci młodsze „urządzają sklep” (układają opakowania lub przedmioty wg instrukcji słownej prowadzącego).

Dzieciom starszym możemy wręczyć wykonany na potrzeby zabawy i dostosowany do możliwości uczestników projekt sklepu. Część grupy odczytuje plan, część urządza sklep i układa towar (dzieci otrzymują też do dyspozycji zabawkową wagę, kasę, regały).

Sklep można urządzać kilkakrotnie – wykorzystujemy kolejne zgromadzone opakowanie.

MOJE MIEJSCE

CEL:

- utrwalanie stosunków przestrzennych,
- powitanie grupy.

Dzieci w gromadce. Prowadzący informuje, że musi znaleźć dla każdego nowe miejsce (w przeciwnym razie planowana zabawa nie dojdzie do skutku).

Dzieci zajmują miejsca na podstawie instrukcji słownej prowadzącego, np.

- Obok Ani usiądzie Kasia.
- Po prawej stronie Kasi – Jarek.
- Pomiędzy Jarkiem a Dominikiem...

Gdy już wszyscy zajmą wyznaczone miejsca – przeprowadzamy wybraną krótką zabawę powitalną.

